

MARIEKE BASELMANS

is leerkracht, leesadviseur
en tekstschrijver
(www.flow-communicatie.com)

**LAAT ZE
LEZEN!**

Poëzie hardop

Kinderboekenambassadeurs Hans en Monique Hagen nemen afscheid. Twee jaar lang hebben ze hun best gedaan om de aandacht te vestigen op het belang van lezen. Poëzie was hun speerpunt.

Op belangrijke momenten in het leven krijgen we gedichten onder ogen. Ze staan op geboorte-, rouw- en trouwkaarten, en wat zou een Sinterklaasfeest zijn zonder gedichten? Maar dat er poëzie is voor elke dag, dat willen Hans en Monique Hagen aan iedereen laten weten. Dagblad *Het Parool* gaf hen de afgelopen twee jaar in de zaterdageditie ruimte om 35 columns te schrijven: *Poëzie hardop*. Ze kozen gedichten waarin voor jong en oud iets te ontdekken valt. Ze hoopten dat de volwassen krantenlezer de drang zou krijgen om hun columns hardop voor te lezen aan kinderen en volwassenen, want wat is er mooier dan samen van poëzie te genieten?

HANS EN MONIQUE HAGEN

Uitgeverij Querido bundelde de columns uit *Het Parool*, zodat leerkrachten nu ook hun leerlingen kunnen trakteren op een dagelijkse portie poëzie.

Wat kunnen leerkrachten doen om poëzie dagelijks in de lespraktijk in te bedden?

'Sport maakt je lijf soepel, van poëzie word je lenig met taal. Dat is net zo belangrijk als gezond eten en tandenpoetsen', zeggen Hans en Monique Hagen. 'Leg een stapel dichtbundels in je klas en lees elke dag een gedicht. Vraag of de leerlingen een passende titel kunnen bedenken. Het is een leuk spel, foute antwoorden bestaan niet, en het zorgt voor aandachtig luisteren. Een fijn voorleesmoment is na het buitenspelen. Dan hebben kinderen tijd om rustig te worden en zich weer te concentreren. Praat een paar minuten over het gedicht.'

Wat is de meerwaarde van poëzie in de klas?

'Gedichten laten je zien dat taal leuk is en niet

alleen maar moeilijk. Dichters zetten je op het verkeerde been door beeldspraak of door woorden en

GEDICHTEN LES

Teken de 1ste letter van het alfabet.

Verzin hoe die letter klinkt.

Bedenk tien nieuwe woorden met die letter erin.

Bedenk ook wat die woorden betekenen.

Schrijf met die woorden een gedicht.

Lees je gedicht aan iedereen voor.

Maak een buiging, het applaus is voor jou.

Teken de 28e letter van het alfabet.

2 leestips

wendingen die je niet verwacht. Gedichten zijn een soort taalextracten. Je denkt er vaak wat langer over na dan over een verhaal. Een gedicht kan je helpen om woorden te vinden bij bijzondere gebeurtenissen in het leven', leggen Hans en Monique Hagen uit. 'We grijpen naar poëzie als woorden tekortschieten. Bij geboortes en liefdesverklaringen, of als er een dierbare overlijdt. Een klein gedicht kan iets zwaars draaglijker maken. Maar er is poëzie voor elke dag.'

Wat is de leukste feedback van lezers van de columns?

Hans en Monique Hagen: 'Onze collega Koos Meinderts vertelde dat hij elke zaterdag *Het Parool* kocht. In een café las hij de columns dan hardop voor aan zijn vrouw en alle anderen die meeluisterden. Vroeger had *Het Parool* 'het gedicht van de dag'. Veel mensen waren blij dat er nu weer aandacht was voor poëzie in de krant.'

Welk gedicht is jullie zelf bijgebleven uit je eigen basisschoolperiode?

Hans: 'Ik herinner me vooral psalmen en gezangen. 't Hijgend hert, de jacht ontkomen, dat vond ik mooi. Maar elke maandag moest ik zo'n lastige tekst voor kunnen dragen. Ik vergat alles steeds en ik vond het doodeng.'

Monique: 'Ik heb nog steeds een stukgelezen pocket van *De spin Sebastiaan* van Annie M.G. Schmidt. In de vijfde klas stond op mijn rapport: "Monique heeft een opmerkelijk grote woordenschat". Met dank aan Annie wist ik wat insektenbevolkingsregister betekende, en

grimmige tronie en schrander. Ik vond lezen een feestje, wat wil je nog meer?'

Welke tip hebben jullie voor jonge dichters in de basisschoolleeftijd?

'Een gedicht hoeft niet te rijmen. Het gaat erom dat je iets zegt over wat je bezighoudt. Als je alleen rijmt, vergeet je al snel wat je eigenlijk wilt vertellen. Dan krijg je een rijmpje zonder inhoud', adviseren Hans en Monique Hagen. 'Een gedicht moet groeien, het is bijna nooit in een keer klaar. Leg het een tijdje weg. Na een paar weken zie je ineens wat er nog beter kan. Bedenk je een bijzondere zin? Heb je een goed idee? Lees je een opvallend woord? Schrijf het op. Bekijk die aantekeningen af en toe. Ze kunnen je helpen bij het schrijven.'

MANON SIKKEL NIEUWE KINDERBOEKEN- AMBASSADEUR

Manon Sikkel is de nieuwe Kinderboekenambassadeur van Nederland. De komende twee jaar zal zij zich inzetten voor meer leesplezier onder kinderen en jongeren. 'Lezen is wat ons samenbrengt', dat is de boodschap die Sikkel de komende twee jaar wil uitdragen als Kinderboekenambassadeur. 'We zijn een land van lezers. Al onze kinderen lezen. Misschien nog niet zoveel als we zouden willen, maar we mogen er best trots op zijn dat er in Nederland veel initiatieven zijn om kinderen aan het lezen te krijgen en te houden. Lezen doe je niet alleen. Het zijn de verhalen die ons verbinden. Met vroeger en nu. En met elkaar.'

Hans en Monique Hagen, *Poëzie hardop* (Querido, 2019)

Ieder gedicht wordt ingeleid door Hans en Monique Hagen. Heb je recht op dagdromen tijdens de les? Jazeker! Helemaal als je weet waar het woord 'school' vandaan komt. School is afgeleid van het oud-Griekse woord σχολή (scholè). Dat betekent 'vrije tijd'. Vroeger moesten kinderen werken. Alleen rijke kinderen hadden vrije tijd en konden naar school. Zaten die Griekse kinderen ook voor zich uit te staren? Voelden ze zich thuis op school? Of vonden ze er niks aan? Ans Boenders schreef dit gedicht over eenzaamheid:

Mijn nieuwe school

1829 leerlingen
114 leraren
84 lokalen
en ik

Manon Sikkel, *Geheim agent oma* (Luitingh-Sijthoff, 2019)

Max heeft twee oma's. Een oma is dol op puzzelen, de andere is geheim agent. Puzzeloma is ziek en daarom haalt zijn andere oma hem op in een supersnelle auto voor een belangrijke missie: voorkomen dat iemand een bom legt onder het paleis op de Dam. Een humoristisch boek waarin Max leert hoe je een geheim agent wordt en hij op zijn beurt aan zijn oma uitlegt hoe je je als een echte oma gedraagt.